

TÜBİTAK 2209-A ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI

Başvuru formunun Arial 9 yazı tipinde, her bir konu başlığı altında verilen açıklamalar göz önünde bulundurularak hazırlanması ve ekler hariç toplam 20 sayfayı geçmemesi beklenir (Alt sınır bulunmamaktadır). Değerlendirme araştırma önerisinin bilimsel niteliği, yöntemi, proje yönetimi ve yaygın etkisi başlıkları üzerinden yapılacaktır.

ARAŞTIRMA ÖNERİSİ FORMU ÖRNEĞİ

2026 Yılı

A. GENEL BİLGİLER

Başvuru Sahibinin Adı Soyadı:
Araştırma Önerisinin Başlığı: Kentsel Yoksulluk Sınırlarındaki Hanelerin Tasarruf Pratikleri: Mecburi Ekolojik Davranışların "Sıfır Atık" ve Sorumlu Tüketim Kapsamında Tematik Analizi
Danışmanın Adı Soyadı:
Araştırmanın Yürütüleceği Kurum/Kuruluş:

ÖZET

Araştırma önerisi özetinin (1) bilimsel nitelik; (2) yöntem; (3) proje yönetimi ve (4) yaygın etki hakkında bilgileri kapsamı beklenir. Bu bölümün en son yazılması önerilir.

Özet

Bu araştırma, kentsel yoksulluk sınırında yaşayan hanelerin ekonomik kısıtlar altında geliştirdikleri geleneksel tasarruf ve atık azaltma pratiklerini (gıda koruma, ileri dönüşüm, tamir etme, enerji ve su tasarrufu) "Sıfır Atık" vizyonu ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim) çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Literatürde çevreci ve ekolojik davranışlar sıklıkla orta ve üst sosyo-ekonomik sınıfların "aktif çevre bilinci" üzerinden ele alınırken; dar gelirli hanelerin mecburi tasarruf davranışları yalnızca bir "yoksunluk göstergesi" olarak değerlendirilmektedir. Çalışma, bu zorunlu eylemlerin döngüsel ekonomiye sunduğu örtük çevresel katkıyı ampirik olarak görünür kılarak "mecburi ekolojik davranışlar" ile "proaktif çevre bilinci" arasındaki kavramsal bağı kurmayı hedeflemektedir. Araştırma, 12. Kalkınma Planı Madde 350.1 ("Sorumlu tüketim pratiklerinin yaygınlaştırılması") ve 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Amaç 3 ("Yeşil ve döngüsel ekonomiye geçiş") hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir.

Yorumsamacı paradigma doğrultusunda nitel araştırma yöntemiyle kurgulanan çalışmada, kentsel yoksulluğun yoğun olduğu bir pilot bölgede yaşayan 15 hane halkı temsilcisiyle yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecektir. Görüşmelerden elde edilen ses kayıtları eksiksiz deşifre edilerek Academetrica Quali nitel veri analizi yazılımına aktarılacaktır. Veriler, Braun ve Clarke'ın altı aşamalı tematik analiz yaklaşımıyla tümevarımsal olarak analiz edilecek; yazılım aracılığıyla kod matrisleri, kod haritaları, kod hiyerarşisi ve frekans analizleri üretilerek çok boyutlu değerlendirilecektir.

12 aylık çalışma takvimine yayılan proje; veri toplama araçlarının tasarımı ve etik kurul süreci (%20), yarı yapılandırılmış mülakatlar ve deşifre (%30), Academetrica Quali ile nitel analiz ve kodlama (%30) ve bulguların sentezlenerek raporlanması (%20) olmak üzere 4 temel iş paketinden oluşmaktadır. Katılımcı kaybı, teknolojik veri kaybı ve kodlama güvenilirliği gibi olası risklere karşı yedek katılımcı listesi, periyodik veri yedekleme ve uzman incelemesi gibi B planları kurgulanmıştır.

Çalışmanın akademik çıktısı olarak hakemli bir dergide en az 1 araştırma makalesi yayımlanması ve 1 ulusal veya uluslararası bildiri sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerin kullanımı için dar gelirli hanelerin tasarruf pratiklerini destekleyecek mikro düzeyde kapsayıcı politika önerileri raporlanacak ve kamuoyu farkındalığı oluşturmak amacıyla dijital paylaşıma uygun tek sayfalık bir sosyal farkındalık bülteni hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Yoksulluk, Sorumlu Tüketim, Sıfır Atık, Mecburi Ekolojik Davranışlar

1. ARAŞTIRMA ÖNERİSİNİN BİLİMSEL NİTELİĞİ

1.1. Konunun Önemi ve Araştırma Önerisinin Bilimsel Niteliği

Araştırma önerisinde ele alınan konunun kapsamı, sınırları ve önemi ortaya konulur. Araştırma önerisi kapsamında yapılacak çalışmalarla literatürdeki hangi eksikliğin nasıl giderileceği veya hangi soruna nasıl bir çözüm getirileceği ilgili literatüre atıfla açıklanarak araştırma önerisinin bilimsel niteliği ortaya konulur. Araştırma sorusu ve varsa hipotez(ler)i tanımlanır.

Projenin konusu, 12. Kalkınma Planı ve 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde yer alan kritik teknoloji alanları ile öncelikli Ar-Ge ve yenilik konuları ile ilişkili ise, ilişkilendirilme sebebi ve ilgili alana sağlayacağı yararlar açıklanmalıdır.

Kentsel yoksulluk sınırında yaşayan hanelerin ekonomik kısıtlar altında geliştirdikleri hayatta kalma ve tasarruf stratejileri (gıda koruma, ileri dönüşüm, enerji ve su tasarrufu, tamir etme), modern iklim politikalarının ve "Sıfır Atık" vizyonunun merkezinde yer alan sorumlu tüketim ilkeleriyle doğrudan kesişmektedir. Mevcut literatürde çevreci ve ekolojik davranışlar ağırlıklı olarak orta ve üst sosyo-ekonomik sınıfların "aktif çevre bilinci", "yeşil tüketim tercihleri" ve "ekolojik duyarlılıkları" üzerinden ele alınmaktadır. Dar gelirli hanelerin ekonomik imkânsızlıklar nedeniyle zorunlu olarak uyguladıkları tasarruf ve atık azaltma pratikleri ise literatürde sıklıkla bir "yoksunluk göstergesi" olarak görülmekte, bu pratiklerin yeşil dönüşüm ve döngüsel ekonomi süreçlerine sunduğu potansiyel katkı göz ardı edilmektedir.

Bu araştırma, kentsel yoksulluk sınırındaki hanelerin geleneksel tasarruf mekanizmalarını inceleyerek, zorunluluğa dayalı "mecburi ekolojik davranışlar" ile proaktif "çevre bilinci" arasındaki kavramsal bağı ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yoksul hanelerin geliştirdiği pratiklerin ekolojik değerini ampirik olarak görünür kılacak olan bu çalışma, literatürdeki sınıfsal yanlılığı ve kavramsal eksikliği giderme noktasında özgün bir bilimsel nitelik taşımaktadır.

Araştırma Soruları

- Kentsel yoksulluk sınırındaki hanelerin günlük yaşamlarında uyguladıkları geleneksel tasarruf, yeniden kullanım, ileri dönüşüm ve atık azaltma pratikleri nelerdir?
- Dar gelirli hanelerin geliştirdiği bu "mecburi ekolojik davranışlar" ile yeşil dönüşümün "sıfır atık" ve "sorumlu tüketim" hedefleri arasındaki kesişim ve ayrışma noktaları nelerdir?

Stratejik Belgeler ve Mevzuat ile Doğrudan İlişkilendirme

12. Kalkınma Planı

- Planda yer alan Madde 350.1 "**Sorumlu tüketim unsurları olan tasarruf, atık azaltma ve geri dönüşüm pratiklerinin yaygınlaştırılması**" ilkesi doğrultusunda; hanehalkı düzeyinde atık azaltımı ve kaynak verimliliği kültürünü alt sosyo-ekonomik grupların özgün pratikleri üzerinden inceleyerek ulusal politika hedeflerine doğrudan katkı sunmaktadır. Projenin de, bu pratiklerin yoksul hanelerdeki mecburi karşılıklarını incelediği için bu maddeyle örtüştüğü düşünülmektedir.

2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi

- Belgenin "**Amaç 3: Yeşil ve döngüsel ekonomiye geçişi sağlayarak sanayi kaynaklı karbon emisyonlarını azaltmak**" başlığı altında yeşil dönüşümün sadece teknik değil, aynı zamanda toplumsal bir dönüşüm olduğu vurgulanmaktadır. Strateji belgesinde "yeşil dönüşüm sürecinin aynı zamanda toplumsal bir dönüşüm gerektirdiği", bu doğrultuda "sanayinin çevresel farkındalığını artıracak eğitim ve bilinçlendirme programlarının düzenleneceği" ve "kaynaklara, tasarrufa ve verimliliğe duyarlı bir toplum yapısının oluşturulmasının hayati öneme sahip olduğu" ifade edilmektedir. Ayrıca **Strateji 57** kapsamında, toplumun ve beşerî sermayenin yeşil dönüşümünün kapsayıcı programlarla hızlandırılacağı belirtilmektedir. Bu proje, kentsel yoksulluk ile çevresel sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiyi sosyal boyutlarıyla ele almaktadır. Dolayısıyla bu öncelikli alanın, projenin kentsel yoksulluk sınırındaki kırılgan grupların bölgesel tasarruf mekanizmalarını ve toplumsal demografi dinamiklerini inceleyen sosyal boyutlu yapısıyla doğrudan eşleştiği düşünülmektedir.

BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA)

- **SKA 1 (Yoksulluğa Son):** Dar gelirli hanelerin ekonomik ve çevresel şoklara karşı dayanıklılığının artırılması, kısıtlı kaynakların verimli kullanımı üzerinden sosyal koruma mekanizmalarını destekler.
- **SKA 12 (Sorumlu Üretim ve Tüketim):** Hanehalkı seviyesinde gıda israfının, atık miktarının ve gereksiz kaynak tüketiminin geleneksel yöntemlerle azaltılması hedefleriyle tam uyum sağlar.

1.2. Amaç ve Hedefler

Araştırma önerisinin amacı ve hedefleri açık, ölçülebilir, gerçekçi ve ulaşılabilir nitelikte olacak şekilde yazılır.

Bu araştırmanın temel amacı, kentsel yoksulluk sınırındaki hanelerin ekonomik kısıtlar altında geliştirdikleri geleneksel tasarruf ve atık azaltma pratiklerini (gıda koruma, ileri dönüşüm, enerji ve su tasarrufu, tamir etme)

yerel düzeyde incelemektir. Araştırma, literatürde genellikle bir "yoksunluk göstergesi" olarak görülen bu zorunlu davranışların, aslında "Sıfır Atık" vizyonu ve döngüsel ekonomi süreçlerine sunduğu ekolojik katkıyı görünür kılmayı hedeflemektedir. Böylece, "mecburi ekolojik davranışlar" ile proaktif "çevre bilinci" arasındaki kavramsal bağ yerel bir saha çalışmasıyla ampirik olarak ortaya konacaktır.

Projenin hedefleri şöyledir:

- Belirlenen pilot bölgede (kentsel yoksulluğun yoğun olduğu bir mahallede) yaşayan ve kentsel yoksulluk sınırındaki 15 hane halkı temsilcileri ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirmek. Bu örneklem büyüklüğü, bir lisans öğrencisinin 1-2 ay içerisinde etik onay alarak tek başına tamamlayabileceği gerçekçi bir veri toplama hedefidir.
- Görüşmelerden elde edilen ses kayıtlarını deşifre etmek ve nitel veri analizi araçları kullanarak analiz etmek. Hanelerin pratiklerine ilişkin temaları ortaya çıkartmak.
- Sahadan elde edilen mecburi tasarruf pratiklerinin, 12. Kalkınma Planı'nda yer alan "sorumlu tüketim" (Madde 350.1) ilkeleri ve SKA 12 (Sorumlu Üretim ve Tüketim) hedefleri ile kesiştiği ve ayrıştığı noktaları gösteren bir matris/karşılaştırma tablosu hazırlamak.
- Araştırma bulgularından yola çıkarak, dar gelirli hanelerin bu pratiklerinin yerel yönetimler tarafından nasıl desteklenebileceğine dair (örneğin belediyelerin tamir atölyeleri kurması, ileri dönüşüm pazarları açması vb.) mikro düzeyde kapsayıcı yerel politika önerileri sunmak. Ayrıca, projeyi yaygınlaştırmak amacıyla araştırma çıktılarını özetleyen, dijital olarak da paylaşılabilir tek sayfalık bir sosyal farkındalık broşürü/bülteni hazırlamak.

2. YÖNTEM

Araştırmada uygulanacak yöntem ve araştırma tekniklerinin, amaç ve hedeflere ulaşmaya ne düzeyde elverişli olduğu ilgili literatüre atıf yapılarak ortaya konulur.

Yöntem bölümünün; araştırma tasarımı, bağımlı ve bağımsız değişkenler, istatistiksel yöntemler vb. unsurları içermesi gerekir. Araştırma önerisinde herhangi bir ön çalışma veya fizibilite yapıldıysa bunların sunulması beklenir. Araştırma önerisinde sunulan yöntemlerin çalışma takvimi ile ilişkilendirilmesi gerekir.

Araştırma, yorumsamacı paradigma çerçevesinde nitel araştırma yöntemi olarak tasarlanmıştır. Bu yaklaşım toplumsal olguların, bireysel deneyimlerin ve anlamların derinlemesine incelenmesine olanak tanır. Bu nedenle sayısal ölçümlerle yakalanamayacak deneyimlerin, düşüncelerin ve anlam örüntülerinin, bireylerin kendi anlatıları üzerinden anlaşılması hedeflenmektedir.

Araştırmanın amaçlı örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Veri toplama aracı olarak derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılacaktır. Görüşmeler bireysel biçimde (çevrimiçi veya yüz yüze) yürütülecek ve gönüllülük esas alınacaktır. Açık uçlu sorular aracılığıyla katılımcıların kendi anlatılarını özgür biçimde ifade etmeleri hedeflenmektedir.

Veriler ses kaydı yolu ile kaydedilecek ve yazılı metin haline dönüştürülecektir. Araştırmada kullanılacak ses kayıtlarının deşifre edilmesi işlemi sırasında, katılımcıların ifadeleri eksiksiz ve anlam bütünlüğünü koruyacak şekilde metin haline getirilecektir. Bu süreçte, katılımcıların ifadelerinin doğru bir şekilde yansıtılmasına özen gösterilecek ve yazılı metinler, araştırmacılar tarafından gözden geçirilerek doğruluk ve tutarlılık kontrolü yapılacaktır. Deşifre edilecek görüşme kayıtları, nitel veri analizi için geliştirilmiş Academetrica Quali yazılımı aracılığıyla analiz edilecektir. Academetrica Quali; kodlama, tema oluşturma, kod-ağ ilişkilerini görselleştirme ve veriler arası örüntüleri belirleme gibi süreçleri sistematik biçimde yürütmeyi sağlayan bir veri analiz aracıdır.

Analiz sırasında tematik analiz yöntemi kullanılacak ve Braun ve Clarke'ın altı aşamalı süreci adım adım uygulanacaktır. Çalışmanın veri analizi aşağıdaki adımlarla gerçekleştirilecektir:

1. Verileri Tanıma ve Potansiyel İlgili Öğeleri Belirleme: Analizin ilk aşaması, araştırmacıların tüm verileri dikkatle okumasını gerektirecektir. Bu süreçte veriler birçok kez okunacak ve ilgili olabilecek potansiyel kodlar ve temalar üzerine notlar alınacaktır. Katılımcılar tarafından verilen cevaplar, hangi unsurların daha fazla öne çıktığını belirlemek için analiz edilecektir. Bu okuma sırasında araştırmacı, veriler arasında araştırma sorusu bağlamında önemli gördüğü kısımları işaretleyecek, altını çizicek ve kenarına yıldız

koyacaktır. İlk okumalar tamamlandıktan ve araştırmacının verilerle arasındaki kopukluklar giderildikten sonra araştırmacı verilerine tam anlamıyla aşına hale gelecektir.

2. İlk Kodların Geliştirilmesi: Verilere aşına olduktan sonra, her bir metin parçası anlamlı birimlere ayrılacak ve ilk kodlar geliştirilecektir. Bu kodlar daha sonra Academetrica Quali yazılımı kullanılarak sistematik bir şekilde organize edilecek ve her bir katılımcı için her bir cevap, içerikleriyle ilgili kodlarla ilişkilendirilecektir. Tanınabilir kodlar geliştirmek için tümevarımsal bir yaklaşım kullanılacak; bu nedenle kodlar doğrudan verilerden türetilecek ve önceden tanımlanmış katı bir kodlama çerçevesiyle sınırlandırılmayacaktır.
3. Temaların Araştırılması: Veriler kodlandıktan sonra, ortaya çıkan kodlar bir araya getirilecek ve daha geniş temalar oluşturmak için analiz edilecektir. Bu süreçte, birçok kodun bir temaya katkıda bulunup bulunmadığı veya diğer temalarla bağlantıları göz önünde bulundurulacaktır. Ayrıca, hangi kodların belirli kategorileri vurguladığını belirlemek için yönlendirmeler ve akran toplantıları yapılacaktır.
4. Potansiyel Temaların Gözden Geçirilmesi: Potansiyel temaları inceleyen araştırmacılar, her bir temanın hem kodlarla hem de genel araştırma soruları ile uyumluluğunu değerlendirerek potansiyel temaları gözden geçirecektir. İhtiyaç durumunda bazı temalar birleştirilecek, bölünecek veya değiştirilecektir. Veriler tarafından desteklenmeyen temalar hariç tutulacak ve sadece anlamlı bir bağlama oturanlar rapora dâhil edilecektir.
5. Temaların Tanımlanması ve İsimlendirilmesi: Yenilenen her bir temaya tanımlayıcı isimler verilecektir. Seçilen terminoloji, temaların genel anlamını ve yerini iletme üzere tasarlanacaktır. Bu kategoriler, derinlemesine bir anlayış için alt kategorilerle desteklenecektir.
6. Raporun Üretilmesi: Geliştirilen temalar, araştırma sorusuna ışık tutmak için dayandıkları kodlarla desteklenerek raporlanacaktır. Kodlama tekrarları, katılımcıların belirli bir konunun ne kadar hayati olduğunu düşündüklerinin göstergesi olarak kabul edilecektir. Bunlar da raporda yer alacaktır. Örneğin, katılımcılar aynı temadan birden fazla kez bahsettiğinde, bu durum temanın önem düzeyini gösterdiği için analize dâhil edilecektir.

Araştırmacı, kodlamaları araştırma sorusu bağlamında yapacaktır. Bunun anlamı, veride yer alan her şeyin eksiksiz kodlanması yerine, araştırma sorusuna cevap veren ifadelerin kodlanmasıdır. Böylece ilgisiz biçimde ortaya çıkabilecek kod kalabalığından kurtulunacaktır.

Kodlama Sırasında Nesnelliğin Sağlanması Kodlama sürecinde nesnelliği sağlamak için çeşitli stratejik adımlar atılacaktır. İlk olarak, araştırmanın tüm aşamalarında araştırmacılar arasında 'işbirlikçi ve karşılıklı' bir mekanizma kurulacaktır. Kodlama sürecine başlamadan önce tüm araştırmacılar ortak bir metodolojik çerçeve üzerinde anlaşmaya varacaktır. Bu durum, kodlama sürecinde bireysel yorumların azaltılmasını teşvik edecek ve doğrudan verilerden türetilen bir yaklaşımın benimsenmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, belirli bir ön kodlama kılavuzu hazırlansa da bu kılavuz verilerin tümevarımsal analizi sırasında verilerle senkronize olacak şekilde sürekli güncellenecektir.

İkinci olarak, Academetrica Quali yazılımı kodlama sürecinde verilerin objektif bir şekilde kategorize edilmesinde ve görselleştirilmesinde son derece etkili olacaktır. Yazılımın sunduğu özellikler, araştırmacıların her bir kodun hangi verilerden türetildiğini açıkça görmelerini sağlayacak ve yorumlama sürecinde öznelliğin en aza indirilmesinde kritik bir rol oynayacaktır.

Kod kılavuzu, araştırmacının kodlamalarını yaparken dikkate alması gereken hususları içerecektir. Araştırmacı kodlamalara başlarken literatürden ve araştırma sorularından yola çıkarak bir anahtar kavram listesi hazırlayacaktır. Bu kavramların listelenmesi araştırmacı için bir yol haritası görevi görecek. Verilerin dikkat çekici ifadeleri kodlanacak, bu kodlar arasında ilişkili olanlar bir araya getirilerek kategorileştirilecektir. Bu noktadan itibaren tema ve alt tema arayışına girilecektir. Temaların gözden geçirilmesi ve sadeleştirilmesi aşamasında, kodlanmış veri parçaları tekrar incelenecek ve temaların anlamlı ve tutarlı olduğu doğrulanacaktır.

Araştırmanın güvendiuyulabilirliğini sağlamak amacıyla şu stratejiler izlenecektir:

- Veri kaynağı içinde tutarsız veya aykırı örneklerin incelenmesi
- Çeşitleme / üçgenleme (triangulation) yapılması
- Araştırmacının konumunun ve yansıtıcılığının açık biçimde ifade edilmesi
- Uzman incelemesi / akran değerlendirmesi süreçlerinin yürütülmesi
- Denetim izlerinin raporlanması.

Araştırmacı, çalışmasını sürdürürken sahip olduğu araştırmacı kimliği ile kendi kişisel konumunu anlamak ve nesnelliği sağlamak amacıyla şu sorulara süreç boyunca yanıt arayacaktır:

- Bu konu hakkında ne biliyorum? Literatür bilgisi dışında, kişisel olarak bilinenler nelerdir?
- Bilgilerimin kaynağı nedir?
- Araştırmacı olarak belirli bir konumdan hareketle mi bu araştırmayı yapıyorum? Araştırma nesnesine nasıl yaklaşıyorum?
- Sahip olduğum konum araştırmamda nasıl bir etki yaratır?

Bu soruların cevapları araştırma süreci boyunca tartışılacak ve araştırmacının kişisel görüşlerinin sahadan gelen bilgi ile karışmaması için gerekli çaba sarf edilecektir.

Verilerin Görselleştirilmesi Kodlama süreci tamamlandıktan sonra elde edilen verilerin görselleştirilmesi, desenlerin keşfedilmesi ve araştırma sorularına yönelik bulguların ortaya çıkarılması Academetrica Quali'nin sağladığı gelişmiş araçlar ile mümkün olacaktır. Bu araçlar, veri setinin hem nicel (frekans) hem de ilişkisel boyutlarını farklı grafik türleriyle raporlamaya olanak tanır. Buna göre sonuç raporunda aşağıdaki görselleştirme tekniklerine yer verilecektir:

- **Kod Matrisi:** Kodların katılımcı grupları veya tanımlanmış değişkenler arasındaki dağılımını gösteren analitik bir araçtır. Farklı katılımcı profillerinin hangi temalara yoğunlaştığı karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir. Bu araç, verideki gizli desenleri, gruplar arası görüş farklılıklarını ve ortak eğilimleri ortaya çıkararak araştırmacıya nitel bulgularını somut kanıtlarla destekleme imkânı sunar.
- **Kod Haritası:** Kodların veri seti içerisindeki birlikte görülme sıklıklarını baz alarak kavramsal ilişkileri bir ağ diyagramı üzerinde görselleştirecektir. Bu araç, araştırmacıya yalnızca betimsel sonuçlarla sınırlı kalmayıp kavramlar arası kümelenmeleri ve merkez-çevre ilişkilerini haritalandırma fırsatı verir.
- **Kod Frekansı:** Araştırma kapsamında oluşturulan kodların tüm veri setinde kaç kez kullanıldığını bar grafiklerle raporlayacaktır. Bu araç, veri setindeki en baskın temaların, genel eğilimlerin ve odak noktalarının hızlıca tespit edilmesini sağlar.
- **Kod Hiyerarşisi:** Analiz sürecinde inşa edilen ana tema, kod ve alt kod yapılarının arasındaki bağlantıları hiyerarşik bir ağaç diyagramı olarak görselleştirecektir. Bu araç, kavramsal çerçevenin derinliğini ve kategorilerin birbirleriyle olan yapısal (üst-alt) ilişkilerini açıkça ortaya koyar.
- **Kod Bulutu:** Veri setindeki kodların frekanslarına göre farklı tipografik boyutlarda görselleştirilmesiyle, araştırmacının öne çıkan anahtar kavramları ve söylem ağırlıklarını hızlıca tespit etmesine olanak tanır.
- **Kod Portresi:** Kodların metin içindeki yoğunluklarına göre oransal olarak alan boyutlarının belirlendiği, hiyerarşik veya düz bir yapıda kavramsal yoğunluğu gösteren modeller üretilir.
- **Kod Çemberi:** Alt düzeydeki spesifik kodların veri seti içerisindeki frekans dağılımlarını oransal bir halka yapısında sunarak, alt temalar arasındaki oransal dengenin hızlıca kavranmasını sağlar.

3. PROJE YÖNETİMİ

3.1 Çalışma Takvimi

Araştırmada yer alacak başlıca faaliyetler, her bir faaliyetin hangi sürede gerçekleştirileceği, başarı ölçütü ve araştırmancının başarısına katkısı “Çalışma Takvimi” doldurularak sunulur.

ÇALIŞMA TAKVİMİ (*)

Tarih Aralığı	Faaliyetler**	Kim(ler) Tarafından Gerçekleştirileceği	Başarı Ölçütü ve Araştırmancının Başarısına Katkısı***
1. - 3. Aylar	Mülakat Sorularının Tasarımı ve Pilot Görüşmeler: Teorik çerçeveye uygun mülakat sorularının hazırlanması, uzman görüşünün alınması ve 2 katılımcı ile pilot uygulama yapılarak formun yenilenmesi. Etik Kurul izinlerinin alınması	Proje Yürütücüsü ve Araştırmacılar	Mülakat soru formunun nihai hale getirilmesi ve pilot mülakat deşifrelerinin doğrulanması. Mülakat formunun kesinleşmesi ve Etik Kurul belge onayı. (Katkı Oranı: %20)
4. - 7. Aylar	Yarı Yapılandırılmış Mülakatların Gerçekleştirilmesi: Belirlenen ölçütlere uygun 15 katılımcı ile derinlemesine mülakatların yapılması, ses kayıtlarının alınması ve transkripsiyon (metne dönüştürme) işlemlerinin gerçekleştirilmesi.	Proje Yürütücüsü ve Araştırmacılar	15 mülakatın ses kaydının alınması ve deşifre metnlerinin yazılıma yüklenmeye hazır hale getirilmesi. (Katkı Oranı: %30)
8. - 10. Aylar	Nitel Analiz ve Kodlama: Deşifre edilen metinlerin yazılıma aktarılması, nitel verilerin Academetrica Quali yazılımı aracılığı ile kodlanması ve tematik görselleştirme süreçlerinin yürütülmesi.	Proje Yürütücüsü ve Araştırmacılar	Academetrica Quali kod kitabının ve tematik haritaların tamamlanması. (Katkı Oranı: %30)
11. - 12. Aylar	Tematik Bulguların Sentezi ve Bildiri/Makale Taslağı: Analiz bulgularının strateji belgeleriyle sentezlenmesi, bildiri/makale taslağı ve TÜBİTAK Sonuç Raporunun yazımı.	Proje Yürütücüsü, Araştırmacılar ve Danışman	1 Bildiri özeti, Makale taslağı ve Sonuç Raporu onayı. (Katkı Oranı: %20)

(*) Çizelgedeki satırlar ve sütunlar gerektiği kadar genişletilebilir ve çoğaltılabilir.

(**) Literatür taraması, sonuç raporu hazırlama aşamaları, araştırma sonuçlarının paylaşımı, ve malzeme alımı ayrı birer iş adımı olarak gösterilmemelidir.

(***) Başarı ölçütü, ölçülebilir ve izlenebilir nitelikte olacak şekilde nicel veya nitel ölçütlerle (ifade, sayı, yüzde, vb.) belirtilir. Bu sütundaki değerlerin toplamı 100 olmalıdır.

3.2 Risk Yönetimi

Araştırmancının başarısını olumsuz yönde etkileyebilecek riskler ve bu risklerle karşılaşıldığında araştırmancının başarıyla yürütülmesini sağlamak için alınacak tedbirler (B Planı) aşağıdaki Risk Yönetimi Tablosu'nda ifade edilir. B Plan(lar)ının uygulanması araştırmancının temel hedeflerinden sapmaya yol açmamalıdır. B Plan(lar)ına geçilmesi durumunda yöntem değişikliğine gidiliyor ise bu durum detaylandırılmalıdır.

RİSK YÖNETİMİ TABLOSU*

En Önemli Riskler	Alınacak Tedbirler (B Planı)
Katılımcı Kaybı: Görüşme yapılması planlanan katılımcıların çeşitli nedenlerle mülakatı iptal etmesi veya yarıda bırakması.	Başlangıç aşamasında 15 asil katılımcının yanı sıra 5 yedek katılımcı belirlenecektir. Sürecin aksaması durumunda örnekleme ağı genişletilerek yedek katılımcılar sürece hızlıca dahil edilecektir. Bu geçiş, projenin temel hedeflerinden sapma yaratmayacaktır.
Teknolojik Veri Kaybı: Mülakat kayıtlarının silinmesi, transkripsiyon dosyalarının bozulması veya bilgisayar arızaları nedeniyle analiz sürecinin kesintiye uğraması.	Ses kayıtları ve metin deşifreleri, şifrelenmiş harici disklerde ve kurumsal güvenli bulut hesaplarında haftalık olarak yedeklenecektir. Olası bir veri kaybında yedeklenen veriler üzerinden analiz kesintisiz sürdürülecektir.

Academetrica Quali nitel analiz yazılımı hakkında daha fazla bilgi almak için www.academetrica.com web sitesini ziyaret edebilirsiniz. Ayrıca bu belgenin detaylı anlatıldığı video için YOUTUBE videosunu izleyebilirsiniz.

Kodlama Sürecinde Güvenilirlik Kaybı: Nitel kodlama sürecinde öznel yanlışlıkların oluşması ve temaların bilimsel tutarlılığının zayıflaması.

Analizin güvenilirliğini sağlamak için Academetrica Quali yazılımının örüntü yakalama özelliği kullanılacaktır. Ayrıca, kodlama sürecinin %10'luk kısmı akademik danışmana sunulacak ve uzman değerlendirmesi alınacaktır.

(*) Tablodaki satırlar gerektiği kadar genişletilebilir ve çoğaltılabilir.

3.3.Araştırma Olanakları

Bu bölümde projenin yürütüleceği kurum ve kuruluşlarda var olan ve projede kullanılacak olan altyapı/ekipman (laboratuvar, araç, makine-teçhizat, vb.) olanakları belirtilir.

ARAŞTIRMA OLANAKLARI TABLOSU (*)

Kuruluşta Bulunan Altyapı/Ekipman Türü, Modeli (Laboratuvar, Araç, Makine-Teçhizat, vb.)	Projede Kullanım Amacı
Araştırmacılara ait Bilgisayarlar	Projenin yazım süreçlerinin tamamlanması ve yazılım analizlerinin yürütülmesi.
Üniversite Kütüphanesi ve Veri Tabanları (WoS, Scopus, DergiPark)	Literatür taraması ve teorik çerçevenin derinleştirilmesi.

(*) Tablodaki satırlar gerektiği kadar genişletilebilir ve çoğaltılabilir.

4. ARAŞTIRMA ÖNERİSİNİN YAYGIN ETKİSİ

Araştırma önerisi kapsamındaki çalışmadan elde edilmesi öngörülen çıktılar amaçlarına göre belirlenen kategorilere ayrılarak belirtilir; ölçülebilir ve gerçekçi hedeflere dayandırılır.

Çıktı, Etki ve Kazanımlar	Öngörülen Çıktı(lar), Etki(ler) ve Kazanım(lar)
Bilimsel/Akademik Çıktılar (Ulusal/Uluslararası Makale, Kitap Bölümü, Kitap, Bildiri vb.)	En az 1 adet araştırma makalesinin yayınlanması. Ulusal/uluslararası bir kongrede en az 1 adet bildiri sunumu.
Ekonomik/Ticari/Sosyal Çıktılar (Ürün, Prototip, Patent, Faydalı Model, Tescil, Görsel/İşitsel Arşiv, Envanter/Veri Tabanı, Çalıştay, Eğitim, Bilimsel Etkinlik vb.)	Araştırma bulgularından yola çıkarak, dar gelirli hanelerin bu pratiklerinin yerel yönetimler tarafından nasıl desteklenebileceğine dair mikro düzeyde kapsayıcı yerel politika önerileri sunmak. Projeyi yaygınlaştırmak amacıyla araştırma çıktılarını özetleyen, dijital olarak da paylaşılacak tek sayfalık bir sosyal farkındalık broşürü/bülteni hazırlamak.
Yeni Proje(ler) Oluşturmasına Yönelik Çıktılar (Ulusal/Uluslararası Yeni Proje vb.)	

5. BELİRTMEK İSTEDİĞİNİZ DİĞER KONULAR

Sadece araştırma önerisinin değerlendirilmesine katkı sağlayabilecek bilgi/veri (grafik, tablo, vb.) eklenebilir.

Talep edilen bütçe kalemlerinin tamamı, önerilen nitel araştırmanın saha ve analiz aşamalarındaki veri güvenliği, veri doğruluğu ve metodolojik tutarlık standartlarını karşılamak amacıyla planlanmıştır. Projenin yürütülmesi esnasında harcamalar tamamen bu planlamaya sadık kalınarak gerçekleştirilecektir.

Hizmet Alımı / Yazılım: Academetrica Quali Nitel Veri Analiz Yazılımı öğrenci/akademik lisans alımı (Verilerin tematik kodlanması ve görsel matris analizi için zorunludur).

Sarf Malzeme: Mülakat deşifre çıktıları, dosyalama, harici yedekleme diski (1 TB) ve kırtasiye malzemeleri. Taşınabilir Ses Kayıt Cihazları, görüşmelerin kaydı, metne dönüştürülmesi için gereklidir.

Seyahat Giderleri: Saha araştırması kapsamında yüz yüze gerçekleştirilecek mülakatlar için yerel ulaşım/şehir içi seyahat giderleri.

6. EKLER

EK-1: KAYNAKLAR

- Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic Analysis, A Practical Guide*. SAGE Publications.
- Carcary, M. (2020). The Research Audit Trail: Methodological Guidance for Application in Practice. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 18(2). <https://doi.org/10.34190/JBRM.18.2.008>
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining Validity in Qualitative Inquiry. *Theory into Practice*, 39(3), 124-130.
- Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How Many Interviews Are Enough?: An Experiment with Data Saturation and Variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82. <https://doi.org/10.1177/1525822X05279903>
- Hennink, M., & Kaiser, B. N. (2022). Sample sizes for saturation in qualitative research: A systematic review of empirical tests. *Social Science & Medicine*, 292, 114523. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.114523>
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. SAGE Publications.
- Saldana, J. (2019). *Nitel Araştırmacılar İçin Kodlama El Kitabı* (A. Tüfekçi Akcan & S. N. Şad, Çev.). Pegem Akademi.